

**PISMO, 4. STUDENOG 2015.
POVODOM GODINE MILOSRĐA**

SADRŽAJ

Božje milosrđe prema ljudima	5
Povijest Božjeg milosrđa	5
Pravednost i milosrđe	8
U odnosu s božanskim milosrđem	9
Budite milosrdni kako je milosrdan Otac vaš nebeski	10
Tjelesna djela milosrđa	11
Duhovna djela milosrđa	13
Apostolat Ispovijedi	17

Draga moja djeco: neka mi Isus čuva moje kćeri i sinove!

1. *Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, Otac milosrđa i Bog svake utjehe* (2 Kor 1, 3), koji nas, zbog velike ljubavi kojom nas uzljubi, nas koji bijasmo mrtvi zbog prijestupa, oživi zajedno s Kristom (...) te nas zajedno s njim uskrisi i posadi na nebesima u Kristu Isusu (Ef 2, 4-6).

Ove nam riječi svetoga Pavla od samoga početka pomažu fokusirati se na ono što bih vam ovim pismom želio prenijeti. Razlog moga pisanja je želja da se što bolje pripremimo za Godinu milosrđa koju je papa Franjo otvorio povodom pedesete godišnjice zatvaranja Drugog vatikanskog koncila. Započet će, kao što znate, 8. prosinca, a završiti na svetkovinu Krista Kralja 20. studenog 2016. godine.

Kada je Sveti Otac javno izrekao svoju namjeru o otvaranju ove izvanredne Svete Godine, osjetili smo svetu radost znajući da se podudara sa završnim dijelom Marijanske godine za obitelj koju u Prelaturi imamo. Na ovo gledamo kao na poseban znak zaštite naše Gospe koju u litanijama zazivamo kao *Regína famíliæ* i *Mater misericórdiæ*.

Posredovanjem naše Majke osjećamo Božju dobrotu, Njega koji nam je sigurno utočište, uvijek spreman udovoljiti našim zahtjevima i pružiti zadovoljštinu za naše osobne potrebe. Božanskom milosti možemo rasti u ljubavi, razumijevanju, bratstvu i brizi za duše, jer – kao članovi Crkve – želimo doprinijeti davanju izvornog ljudskog značenja čovječanstvu i njegovoj povijesti.¹ Krenimo iz dana u dan s ovom čvrstom nadom: Nebesa nam nesebično daju sredstva koja su nam potrebna da se ispunimo mirom, sigurni da se Presveto Trojstvo uvijek brine za sve stvoreno. Kao što nas papa Franjo podsjeća, uzdignimo se nad stvorenim stvarima kako bismo razmatrali Božju očinsku i nježnu ruku.²

Svojim djelima i molitvom pokažimo zahvalnost Svetom Ocu što je otvorio ovaj osobiti jubilej, istinsko vrijeme milosti za Crkvu i svijet. Svi smo ispunjeni radošću dok slušamo poziv zajedničkog Oca da se približimo Gospodinu, u pobožnosti i slavlju sakramenata, osobito Ispovijedi i Euharistije, te također u posebnim izrazima bratske ljubavi prema bližnjemu. Ako smo otvoreni Duhu Svetomu, postat ćemo sličniji Isusu Kristu te našem nebeskome Ocu, čije nam se milosrdno lice otkriva u Kristu Isusu.

2. *Deus, qui proprium est misereri semper et parcere: suscipe deprecationem nostram.*³ “O

¹ Usp. drugi vatikanski koncil, *Gaudium et spes*, 40.

² Usp. Papa franjo, *Laudato Si'*, 24. svibnja 2015., 77.

³ *Preces Djela, Molitva.*

Bože, kojem pripada da uvijek bude milosrdan i da oprašta: primi našu molitvu,“ kažemo svakoga dana. Milosrđe! Uvijek je potrebno ići što dublje, kako nas Crkva poziva, u ovu utješnu božansku osobinu koja je suma svih Božjih osobina. Radimo to sinovskim povjerenjem. Sazivajući ovaj izvanredni jubilej, rimski poglavar piše da je milost „riječ koja otkriva samo otajstvo Presvetoga Trojstva. Milosrđe: ultimativni i vrhovni čin kojim nam Bog pristupa (...), temeljni zakon koji izvire iz srca svake osobe koja iskreno gleda u oči braći i sestrama na putu života. Milosrđe: most što povezuje Boga i čovjeka, otvara nam srca nadi da smo voljeni usprkos našoj grješnosti.”⁴

Trideset je i pet godina prošlo otkako je sveti Ivan Pavao II. objavio encikliku *Dives in misericórdia*. Ondje je naglasio kako je dobro često razmatrati ovaj prekrasni izraz božanske Ljubavi. „Zazivaju je“, kaže on, „različita iskustva Crkve i čovjeka. Također je zahtijeva molba brojnih ljudskih srdaca, njihovih patnji i nada, njihovih nemira i očekivanja.”⁵

Riječi Ivana Pavla II. ne samo da su i danas potpuno primjenjive, nego su svakoga dana sve jače i izražajnije. Uvijek nam je potrebna božanska milost, a u današnjim vremenima možemo reći da je još i hitnija. Kada papa Franjo otvori sveta vrata u različitim papinskim bazilikama, i kada svaki biskup učini isto tako u svojim biskupijama, „povjerit ćemo život Crkve, cijeloga čovječanstva, i čitavoga svemira vodstvu Krista, moleći ga da izlije svoju milost na sve nas poput jutarnje rose, kako bi svi zajedno radili na izgradnji svjetlije budućnosti.”⁶ Sveti Josemaría, iz vlastitog iskustva, snažno nas od samih početaka Djela potiče da se neprestano obraćamo ovoj velikoj Božjoj ljubavi, jer Bog nikada ne napušta svoju djecu, sve muškarce i žene. Naš nam je Otac na bezbroj načina predložio da kucamo na vrata Isusovog srca.

3. Sveti Josemaría učio nas je da sve putove zemlje ispunimo milosrdem koje je Isus donio na svijet. Istaknuo je da ***je naše predanje u služenju dušama manifestacija Gospodinovog milosrđa, ne samo prema nama, već prema čitavom čovječanstvu.***⁷ Vođeni rukom našega Oca, istupimo zajedno s Gospodinom kako bi sve, svakog kršćanina i svakog čovjeka dobre volje, preplavila struja milosrdne ljubavi koja neprekidno izvire iz probodenog Srca Isusova i izlijeva se nad cijelo čovječanstvo.

Ovim vas osjećajima i molbama pozivam, kćeri moje i sinovi, da ovu Godinu milosrđa započnete ornom predanošću i radosno. Inspiraciju ćemo pronaći u učenjima Svetoga Pisma čije su stranice prekrasna pjesma božanskoga milosrđa. A osobitu ćemo pozornost dati Kristovom primjeru, njegovom životu i učenjima, težeći svoje ponašanje modelirati spram onog Otkupiteljevoga te nasljeđujući korake svetog Josemarije koji neprestano svoje oči okreće liku Dobroga Pastira čitav svoj život predajući za njegovo stado (usp. *Lv* 10, 1-18). Sveti Josemaría predlaže nama i mnogim drugim muškarcima i ženama da svoj pogled čvrsto usmjerimo na Gospodara Neba i Zemlje.

Božje milosrđe prema ljudima

4. Brojne stranice Staroga Zavjeta već su nam jasno obznanile neizmjereno duboko Božje

⁴ Papa franjo, *Misericórdiae vultus*, 11. travnja 2015., 2.

⁵ Sveti Ivan Pavao II., *Dives in misericórdia*, 30. studeni 1980., 1.

⁶ Papa franjo, *Misericórdiae vultus*, 11. travnja 2015., 5.

⁷ Sveti Josemaría, *Pismo 24. ožujka 1930.*, br.1.

milosrđe prema njegovim stvorenjima. *Milostiv je Jahve i milosrdan, spor na srdžbu, bogat dobrotom. Gospodin je dobar svima, milosrdan svim djelima svojim.* (Ps 144 [145], 8-9). A i proroci su nas neprestano opominjali: *Vratite se Jahvi, Bogu svome, jer on je nježnost sama i milosrđe, spor na ljutnju, a bogat dobrotom, on se nad zlom ražali.* (Jl 2, 13).

Na Posljednjoj Večeri, prema židovskoj tradiciji, naš je Gospodin molio veliku pjesmu hvale. Taj psalam iznosi čuda koja je Bog učinio prilikom stvaranja i kroz povijest i na kraju svakog stiha, ponavljaju se sljedeće riječi poput refrena: *vječna je ljubav njegova* (Ps 135 [136]).

“Vrlinom milosrđa, svi su događaji iz Staroga Zavjeta ispunjeni dubokim spasiteljskim značenjem.”⁸ Ova se osobina u svojoj punini manifestira u Novom Zavjetu otkupljujućim utjelovljenjem Sina Božjega. Sam Isus, prikazujući svoj život u krvavoj žrtvi Križa, ustanovljujući Euharistiju i ostale sakramente, učinio je ovaj vrhovni čin Ljubavi temeljnim znakom božanskoga milosrđa.

Često iznova čitajmo odlomke Evanđelja koji donose Kristovo suosjećanje i razumijevanje spram ljudi; od rođenja u Betlehemu do holokausta Kalvarije. Zastanimo kako bismo pažljivo proučili tolike primjere njegovog suosjećajnog milosrđa: kada je liječio bolesne i opsjednute; kada je hranio gladno mnoštvo; kada je nesebično dijelio kruh doktrine; kada je izlazio u susret ljudima što neprestano griješe i opraštao im; kada je odabrao svoje učenike; kada ih je opominjao pogledom ili riječju; kada je pozvao svoje apostole i odaslao ih u cijeli svijet; kada nam je dao svoju Majku; kada nam je poslao obećanog Duha Svetoga, i td. U svakom svom djelu i riječi naš nam Gospodin jasno pokazuje milosrdno lice Boga Oca.

Isto se događa kroz cijelu Crkvenu povijest, nakon Isusova uzašašća na Nebo. Među svjetlom i sjenama koje su označavale put kršćana, nikada nije nedostajalo intervencije božanske nježnosti. Preko Duha Svetoga koji u Crkvi djeluje te s istinskom Kristovom prisutnosti u Euharistiji, zajedno s neprekidnim zagovorom naše Gospe, neprestano nam se otkrivaju bujice milosrđa koje se izlijevaju na svijet. Nemojmo zaboraviti zahvaliti na tome našem nebeskome Ocu. Širom otvorimo vrata svojega srca i nastojmo drugima pomoći da samima sebi dopuste ulazak u božansku milost.

Povijest Božjeg milosrđa

5. U svojoj enciklici *Dives in misericórdia*, sveti Ivan Pavao II. milosrđe stavlja u središte Crkvenog života, povijesti čovječanstva. „U svome ispunjenju milosrđe će se otkriti kao ljubav, dok u vremenitom trenutku, u ljudskoj povijesti, koja je u isto vrijeme povijest grijeha i smrti, ljubav se iznad svega treba otkriti kao milosrđe i kao takva se treba i aktualizirati. Kristova mesijanska zadaća, zadaća milosrđa, postaje zadaća njegova naroda, zadaća Crkve. A samo njezino središte uvijek je Križ jer upravo u Križu otkrivenje milosrdne ljubavi doživljava svoj vrhunac.”⁹

Križ ne možemo odvojiti od Uskrsnuća budući da oboje otkrivaju božansku Ljubav: Božje se milosrđe manifestira u cjelini pashalnog otajstva. Blaženi Pavao VI. kaže da je „cijela povijest spasenja vođena božanskim milosrđem koje izlazi u susret ljudskoj bijedi.”¹⁰

⁸ Papa franjo, *Misericórdiae vultus*, 11. travnja 2015., 7.

⁹ Sveti Ivan Pavao II., *Dives in misericórdia*, 30. studeni 1980., 8.

Krist je na sebe preuzeo naše grijeha, *jednom se prinese da grijeha mnogih ponese*, (Heb 9:28). Naša je Gospa potpuno slobodno prihvatila predanje Onoga koji je, preuzevši na sebe sve ljudske osobine osim grijeha (usp. Heb 4, 15), bio sposoban pokazati istinsko suosjećanje. U svojem je *Veliča* naša Gospa rekla: *Od koljena do koljena dobrota je njegova nad onima što se njega boje* (Lk 1, 50).

6. Moje kćeri i sinovi: radujemo se što smo dio tih pokoljenja koje pjevaju o Božjim milostima! U svom je osobnom životu i u životu Opusa Dei, naš Otac uvijek otkrivao Božju preferencijalnu ljubav. Često je govorio da ***je cijela povijest Djela zapravo povijest Božjeg milosrđa. Ni u ovom pismu***, koje je napisao 1960.-ih, ***kao ni u brojnim drugim dokumentima koje sam vam pisao, nisam mogao završiti ne spominjući providonosnu brigu Božje dobrote koja je uvijek slijedila i pratila korake Djela.***¹¹ Nije oklijevao govoriti da će se ***povijest Opusa Dei trebati ispisivati klečeći.***¹² Ovim je slikovitim prikazom naglasio kako je Bog uvijek preuzimao inicijativu prilikom osnivanja i razvoja Djela: uloga našeg Oca bila je jednostavno biti vjerni instrument božanskoj volji.

Istina, život svetog Josemarije i život Opusa Dei usko su isprepleteni te ih je od 1928. godine nadalje bilo nemoguće razlikovati ili odvojiti. ***U Djelu, sve je učinio Bog***, tvrdio je u jednom razmatranju. ***Ljudski govoreći, što sam ja imao? Samo dobar smisao za humor, veliku ljubav prema Kristu i njegovoj Crkvi te želju da nastavim kada bih bio suočen s nemogućim. Bog je sa mnom postupao onako kako sam ja postupao sa svojim olovnim vojnicima kada sam bio dijete: postavljao sam ih gdje god sam to htio, a ponekad sam im čak i glavu skidao... To je Bog učinio meni: vodio me putovima kojima je htio, dozvolio je ljudima da mi zadaju neke zaista teške udarce, jer je to za mene bilo dobro.***¹³

Svaka od ovih okolnosti našem je Ocu pomogla poboljšati vjernost i predanje u Božje ruke. Kao što je papa Franjo napisao: „Možemo prilično dobro znati da će nam životi biti plodni, bez da tvrdimo da znamo kako, gdje ili kada. Možemo biti sigurni da ni jedan naš čin ljubavi neće biti izgubljen, kao ni jedan naš čin istinske brige za druge. Ni jedan čin ljubavi prema Bogu neće biti izgubljen, nijedan velikodušan trud nije beznačajan, nijedna bolna ustrajnost nije uzaludna.”¹⁴ Naš Otac prema tome nikada nije gubio mir: ***djeco moja, s kajanjem dolazi Ljubav. Nijedan od ovih napora, ni tuga, nije učinila da izgubim gáudium cum pace, jer Bog me je naučio voljeti i nullo enim modo sunt onerósi labóres amántium (Sveti Augustin, De bono viduitátis, 21, 26); onome koji ljubi, rad nikada nije težak teret. Prema tome, važno je naučiti voljeti jer in eo quod amátur, aut non laborátur, aut et labor amátur (Ibid.): gdje ima ljubavi, sve je radost. Najveća Božja milost bila je voditi me poput malenog djeteta i naučiti me voljeti. Kada sam jedva bio adolescent, naš Gospodin mi je u srce posijao sjeme u plamenu ljubavi. I danas, moje kćeri i sinovi, ovo je sjeme razlistano stablo koje svoj hlad daje brojnim dušama.***¹⁵

7. Ovako je uvijek djelovao sveti Josemaría. Njegova odanost ovom sigurnom božanskom utočištu kojeg trenutno razmatramo, korijene vuče iz njegovih najranijih godina. Naučio ju je od

¹¹ Sveti Josemaría, *Pismo 25. siječnja 1961.*, 1.

¹² Sveti Josemaría, Bilješke s meditacije, 11. travnja 1952.

¹³ *Ibid.*

¹⁴ Papa franjo, *Evangelii gaudium*, 24. studeni 2013., 279.

¹⁵ Sveti Josemaría, *Pismo 25. siječnja 1961.*, br. 3.

svojih roditelja u svojem domu; osnažena je tijekom priprave za svećeništvo u sjemeništu u gradu Logroño i u Sjemeništu svetoga Karla u Zaragozi, u kojem se nalazio prikaz Srca Isusova u plamenu ljubavi okrunjeno trnjem, slika koja ga se duboko dojmila. Kasnije, tijekom Španjolskog građanskog rata, sve je dobilo novu snagu kao što je i opisao u trenutku molitve, u večer svetkovine Presvetog Srca:

Želim se vidjeti sada, Bože moj, uz same tvoje rane; i želim si prizvati u pamćenje svu svoju djecu, one koji su sada živi članovi ovog živoga tijela tvogega Djela. Svakoga ću spomenuti imenom i razmatrati njihove osobine, vrline i mane. Tada ću te moliti, dok ti ih jedno po jedno iznosim, govoreći, „Uđi unutra!“ postaviti ću ih u tvoje Srce. Volio bih tako napraviti za svakoga od njih i za svakoga tko će nakon njih doći i postati dio ove nadnaravne obitelji, kroz stoljeća sve do kraja svijeta. Svi mi ujedinjeni u Kristovom Srcu, svi ujedinjeni po ljubavi prema Njemu i svi mi odijeljeni od zemaljskih stvari snagom ove ljubavi i mrtvljenjem. Želimo biti poput prvih kršćana, želimo još jednom u svijetu oživjeti njihov duh. Započnimo, dakle, tako što će ovaj izraz u Djelu postati stvarnost: congregavit nos in unum Christi amor.¹⁶

Tijekom Svete Mise, nakon Posvećenja, sveti Josemaría običavao je u tišini moliti molitvu milosrdnoj Ljubavi koju je naučio u mladosti. Preljubazno Srce Isusovo u samom je izvoru ojačalo njegovo očinstvo u Opusu Dei, što se proteže na njegove kćeri i sinove za sva vremena; a u Svetoj Žrtvi njegovo je srce bilo ispunjeno Kristovim otkupiteljskim težnjama spram cijeloga čovječanstva. Ova će nam razmatranja također pomoći da budemo sigurni i optimistični u teškim trenucima koji mogu nastati tijekom povijesti svijeta ili u našem osobnom životu. Bog je isti kao i uvijek: svemoćan, najmudriji i milosrdan. I u svakom je trenutku sposoban izvući dobro iz svakoga zla i velike pobjede iz svih poraza, za svakoga tko vjeruje u njega.

8. 1970.ih, kada je velika kriza vjere i discipline nanosila veliku štetu dušama, sveti Josemaría primio je novo svjetlo koje ga je utvrdilo u ionako čvrstom povjerenju u neprestanu Božju pomoć. 23.kolovoza 1971.godine, nakon što je slavio Svetu Misu, naš je Gospodin vatrom u njegovo srce upisao riječi koje, s neznatnom izmjenom, dolaze iz poslanice Hebrejima: *adeamus cum fiducia ad thronum glóriæ, ut misericórdiam consequámur* (Heb 4, 16). Odmah je to rekao nama koji smo se u tom trenutku nalazili kraj njega, nekoliko tjedana kasnije opet se o ovom očitovao na obiteljskom druženju sa svojom djecom u Rimu:

Reći ću vam nešto što naš Gospodin želi da znate. Mi, djeca Božja u Opusu Dei, adeamus cum fiducia, trebamo velikom vjerom koračati ad thronum glóriæ, prema prijestolju slave, našoj Blaženoj Gospi, Majci Božjoj i našoj Majci, koju tako često zazivamo kao Sedes Sapientiæ, ut misericórdiam consequámur, da zadobijemo milosrde (...).

Krenimo, preko najsladeg Srca Marijina, prema najsvetijem i milosrdnom Srcu Isusovu i zamolimo ga da, svojim milosrdem, pokaže svoju moć u Crkvi i ispuni nas snagom da nastavimo svojim putem privlačeći k njemu brojne duše.¹⁷

Ova ga je sigurnost snažno vukla da u Božjoj Riječi traži relevantne tekstove na temu Božjeg suosjećanja i zaštite, sve kako bi o njima razmatrao u svojoj osobnoj molitvi. Tako je, godinu dana kasnije, još jednom govorio o svojem “otkriću” koje mu je u dušu ulilo veliki optimizam i

¹⁶ Sveti Josemaría, Bilješke s razmatranja, 4. lipnja 1937.; *Unutarnji rast*, str. 101.

¹⁷ Sveti Josemaría, Bilješke s druženja, 9. rujna 1971.

pouzdanje, pomažući mu nadvladati veliku bol i tugu koju je u srcu osjećao zbog svoje ljubavi prema Crkvi.

Nedavno sam, rekao je, mnogo razmatrao na tekstove Svetoga Pisma koji govore o božanskom milosrđu. Primijetio sam da tumači Pisma daju različito značenje ovoj riječi te pod njom podrazumijevaju ne samo ono što ona u uobičajenom jeziku znači – suosjećanje – već i odanost koju Bog ima prema svojim stvorenjima.

Zar to nije prekrasno! Bog naš Gospodin ima toliko suosjećanja prema čovječanstvu – jer njegovo milosrđe znači i suosjećanje – da ga njegova odanost vodi do toga da prema svakome od nas bude milosrdan, da na nas gleda s ljubavlju oca i majke.¹⁸

Nastavio je sve dublje proučavati riječi Svetoga Pisma koje je već razmatrao u svojoj mladosti: Bog se objavljuje u djeci ljudskoj (usp. *Izr* 8, 31). Prema tome nastavio je sigurnim korakom u napredovanju Opusa Dei. Kada se našao bez ikakvog ljudskog sredstva, ovo ga je Božje objavljivanje jačalo u sigurnosti da će Djelo napredovati.

Pravednost i milosrđe

9. Među prisposodobama koje je Učitelj koristio da svojim učenicima objasni osobine kraljevstva nebeskoga, sveti Luka (kojeg je jedan veliki kršćanski pjesnik opisao kao „svjedoka Kristove pokornosti”¹⁹) donosi nam tri učenja koja eksplicitno ciljaju na naglašavanje Božje uzvišene brige za svoj narod: izgubljena ovca, izgubljeni novčić i razmetni sin. U svima trima „Isus nam otkiva Božju prirodu kao onu Oca koji nikada ne odustaje dok ne oprosti krivice i suosjećanjem i milosrđem nadvlada odbacivanje.”²⁰

To se srce ispunjeno ljubavi osobito iskazuje u prisposdobi o ocu koji strpljivo čeka dan za danom da se njegov nezahvalni sin vrati, kako bi mu mogao oprostiti čim ga ugleda. Sveti Ivan Pavao II komentirao je sve u enciklici *Dives in misericórdia*, objašnjavajući kako ova učenja utječu na svako pojedino ljudsko biće. “Prisposoba indirektno dotiče svako kršenje saveza ljubavi, svaki gubitak milosti, svaki grijeh (...) Naslijeđe koje je sin primio od svojega oca bilo je materijalne naravi, ali važnije od tih dobara bilo je *njegovo dostojanstvo kao sina u kući očevoj.*”²¹

Naš je Otac o tome slično govorio: *Milosrđe koje nam Bog pokazuje treba nas uvijek dovesti natrag k njemu. Ali, ako ikada zbog ljudske slabosti zastranite, opet odmah otrčite natrag. On nas uvijek prima, kao otac razmetnoga sina, uvijek sve jačom ljubavi.*²²

Iako, kao što sveti Ivan Pavao II ističe, izvorni tekst ne spominje ni pravdu ni milosrđe, “bez obzira na sve, veza između pravednosti i ljubavi, koja se putem milosrđa manifestira, snažno je i egzaktno upisana u sadržaj prisposobe iz Evanđelja. Evidentnije je da se ljubav transformira u milosrđe kada je potrebno nadvladati preciznu normu pravednosti – preciznu i često vrlo usku.”²³

¹⁸ St Josemaría, Bilješke s druženja, 14. lipnja 1972.

¹⁹ Usp. Dante Alighieri, *Monarchia*, 1.

²⁰ Papa franjo, *Misericórdiae vultus*, 11. travnja 2015., 9.

²¹ Sveti Ivan Pavao II, *Dives in misericórdia*, 30. studeni 1980., 5.

²² Sveti Josemaría, Bilješke s druženja, 27. ožujka 1972.

²³ Sveti Ivan Pavao II., Enc. *Dives in misericórdia*, 30. studeni 1980., 5.

Naš je Otac ovo praktično zajedništvo pravednosti i ljubavi vidio u ponašanju majki.²⁴ Prema njemu Božja pravednost sadrži same *dubine milosrđa*.²⁵ ***Ne možemo Bogu pristupati samo zato što imamo pravo, ono što trebamo jest zamoliti ga da bude milosrdan prema nama, kao što nam jedan Psalam govori: Miserére mei, Deus, secúndum magnam misericórdiam tuam. Gospodine, smiluj mi se prema velikom svome milosrđu. Ne obraćamo mu se temeljem pravednosti.***²⁶

10. Mnogi ljudi vide neku oprečnost između pravednosti i milosrđa. Sazivajući jubilej, Sveti nas je Otac upozorio na ovu grešku: „Ovo nisu dvije oprečne stvarnosti, već dvije dimenzije iste stvarnosti koja se progresivno razvija sve dok ne kulminira u punini ljubavi“ (...).

“Suočeni s pogledom na pravdu samo kao izraz zakona koji sudi ljude jednostavno ih razdvajajući u dvije skupine – pravedne i grešnike – Isus je sklon otkrivanju velikog dara milosrđa koje traži grešnike i nudi im oprost i spasenje. Možemo shvatiti zašto je, temeljem ovakvog oslobađajućeg pogleda na milosrđe kao izvor novoga života, Isus bio odbačen od strane farizeja i drugih učitelja zakona.”²⁷

U odnosu s božanskim milosrđem

11. Zahvaljujući posebnoj milosti od Boga, kako sam ranije spomenuo, naš je osnivač dobivao duboke spoznaje o prekrasnim prikazima božanskoga milosrđa koji se nalaze u Svetome Pismu. Primjerice, komentirajući čudo uskrsnuća sina udovice iz Naima, razmatrao je kako ***nas naš Gospodin voli iz svetih razloga koji nam možda ne bi pali na pamet. Sveti Luka kaže: misericórdia motus super eam, pokretalo ga je suosjećanje prema toj ženi iako ga je umjesto toga moglo potaknuti puno logičnijih razloga: bila je siromašna, bila je udovica i nije imala više djece.***²⁸

Na sprovodu je bilo veliko mnoštvo ljudi i još više onih koji su Isusa pratili; ali samo on ulazi u bol ove majke i izlazi joj u susret. Zar to nije hvale vrijedno, način na koji Učitelj samome sebi dozvoljava da ga ponesu impulsi milosrđa njegovog srca, bez da čeka nas da mu kažemo svoje potrebe? Božansko i ljudsko ponašanje našeg Otkupitelja živo nas potiče da mu se svakoga trenutka obraćamo. ***Ti i ja***, kaže naš Otac, ***također se trebamo obraćati Božjem milosrđu. Pred Bogom nemamo baš nikakvih prava. Napokon, osobno vidim, vrlo jasno, da sam ne mogu reći: „Gospodine, zahtijevam da učiniš ovo“, iako znam da sam mu sin, i osjećam to. Dolazim mu pokorno jecajući i moleći ga za milosrđe,***²⁹ tražeći suosjećanje.

Posljednjih godina svojega života, osjećajući potrebu da s većim pouzdanjem i ustrajnošću traži od Boga oprost, sveti je Josemaría razmatrao molitvu koju je sastavio Svetom Srcu Isusovom 1952. godine prilikom posvećivanja Djela, njegova apostolata i potreba Crkve i čovječanstva Srcu Isusovom: ***Cor Iesu Sacratissimum et Misericors, dona nobis pacem!*** Otada, traženje Nebeske zaštite za svijet, Crkvu i duše, postalo je još većim središtem života

²⁴ Usp. Sveti Josemaría, *Prijatelji Božji*, br. 173.

²⁵ Sveti Josemaría, *Put*, br. 309.

²⁶ Sveti Josemaría, Bilješke s druženja, 11. rujna 1971.; *Ps* 50, 2.

²⁷ Papa franjo, *Misericórdiae vultus*, 11. travnja 2015., 20.

²⁸ Sveti Josemaría, Bilješke s druženja, 25. rujna 1971.; *Lk* 7, 13.

²⁹ Sveti Josemaría, Bilješke s druženja, 9. rujna 1971.

našega Oca, danju i noću.

Ovdje otkrivamo osnovni plod za kojeg Boga molimo u godini posvećenoj njegovom milosrđu: da se društvo vrati na put zapovijedi, da duše sebi dozvole da ih zapali vatra Božje ljubavi, da svugdje u Crkvi bude izvor jasne doktrine i istinske pobožnosti. Prisvajam riječi Svetoga Oca: „Koliko samo želim da godina koja dolazi bude ispunjena milosrđem, kako bismo mogli prići svakom muškarcu i ženi donoseći Božju dobrotu i nježnost! Neka balzam milosrđa dotakne svakoga, vjernike i one koji su daleko od vjere, kao znak da je Božje kraljevstvo već prisutno među nama!“³⁰

Budite milosrdni kako je milosrdan Otac naš nebeski

12. Crkva neprestano teži čovječanstvu pružiti Božju ljubav, bez da ikoga isključuje. No ipak, kako primjećuje papa Franjo, „možda smo već odavno zaboravili kako pokazati i živjeti milosrđe. S druge strane, iskušenje da se izričito usmjerimo na pravednost učinilo je da zaboravimo da je ona tek prvi, iako neophodni i obvezan korak. Ali Crkva treba sve nadići i težiti višem i važnijem cilju.“³¹

Nije dovoljno tražiti Boga oprost za vlastite grijehe i za grijehe svijeta. Ova molitva, iako esencijalna kakva jest, treba biti popraćena konkretnim djelima milosrđa prema našem bližnjemu. Jer rekne li tko: *"Ljubim Boga", a mrzi brata svoga, lažac je. Jer tko ne ljubi svoga brata kojega vidi, Boga kojega ne vidi ne može ljubiti. Ovu zapovijed imamo od njega: Tko ljubi Boga, da ljubi i brata svoga* (1 Iv 4, 20-21).

Djela milosrđa, o kojima se toliko često u Crkvi propovijeda i koja se toliko često u Crkvi čini, nude nam lijep način za izražavanje naših dobrih namjera konkretnim djelima. „Djela milosrđa djela su ljubavi kojima pomažemo našem bližnjemu u njegovim duhovnim i tjelesnim potrebama,”³² objašnjava nam *Katekizam Katoličke Crkve*. A jedna od stvari koju nas Sveti Otac moli da ove godine činimo jest da ih marljivo činimo. „Isus nam u svojim učenjima predstavlja djela milosrđa kako bismo znali živimo li ili ne kao njegovi učenici.“³³

Isus ovo vrlo jasno u Evanđelju objašnjava postavljajući sve kao nedvosmislen zahtjev: *I kako želite da ljudi vama čine, tako činite i vi njima. Ako ljubite one koji vas ljube, kakvo li vam uzdarje? Ta i grešnici ljube ljubitelje svoje. Jednako tako, ako dobro činite svojim dobročiniteljima, kakvo li vam uzdarje? I grešnici to isto čine. Ako pozajmljujete samo onima od kojih se nadate dobiti, kakvo li vam uzdarje? I grešnici grešnicima pozajmljuju da im se jednako vrati. Nego, ljubite neprijatelje svoje. Činite dobro i pozajmljujte ne nadajući se odatle ničemu. I bit će vam plaća velika, i bit ćete sinovi Svevišnjega jer je on dobrotiv i prema nezahvalnicima i prema opakima. Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan* (Lk 6, 31-36).

Tjelesna djela milosrđa

13. Katolička učenja sumiraju tjelesna djela milosrđa ovako kako slijedi: „nahraniti gladne, ugostiti beskućnike, odjenuti one koji trebaju odjeće, pohoditi bolesne i utamničene, pokopati

³⁰ Papa franjo, Bula *Misericordiae vultus*, 11. travnja 2015, 5.

³¹ *Ibid.*, 10.

³² *Katekizam Katoličke Crkve*, 2447.

³³ Papa franjo, Bula *Misericordiae vultus*, 11. travnja 2015, 15.

mrtve. Među tim djelima, milostinja dana siromasima jedno je od glavnih svjedočanstava bratske ljubavi: ujedno je i vršenje pravde koje je Bogu milo³⁴. Sva su izraz *mandatum novum* (Iv 13, 34), nove zapovijedi ljubavi koju nam je Krist dao. Čuvajući upute našeg Spasitelja, Crkva je uvijek pokazivala osobitu ljubav prema siromašnima, bolesnima, bespomoćnima, odbačenima... I uvijek je svjesna Gospodinovih riječi na posljednjem sudu: *Zaista, kažem vam, što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste* (Mt 25, 40). A u prisposobi o dobrom Samaritancu, Isus nam pokazuje da se naše milosrđe proteže na cijelo čovječanstvo.

14. U Opusu Dei, živom dijelu Crkve, podsjeća nas se da nikada ne napustimo tjelesna djela milosrđa. Naš ih je Otac prakticirao u ranim godinama Djela posjećujući bolesnike u madridskim bolnicama, brinući se za odbačene jednako kao i za one siromašne što su svoje siromaštvo skrivali pod velom naoko uobičajenog života. A ljude koji su sudjelovali u njegovom apostolatu učio je da čine isto. Sve je ove aktivnosti stavio pod zaštitu naše Gospe. Bio je to početak posjeta „siromasima naše Gospe“ u Opusu Dei, koje se još uvijek odvija na svakom mjestu gdje žive vjernici Prelature. Subotom, na dan naše Gospe, mlade se ljude poziva na davanje milostinje koja se koristi za pomoć potrebitima. Kada pomažu siromasima, ***časte našu Gospu i prakticiraju milosrđe***.³⁵ Ovakvi posjeti imaju formacijsku ulogu jer njeguju velikodušnost mladih ljudi te na takav način raste njihova ljubav.

Naš Otac, koji je uvijek učio gledajući kako se Bog brine za svoja stvorenja, vrlo bi se uzrujao kada bi vidio kako je ***zemaljsko blago podijeljeno među nekolicinom, naobrazba ograničena na mali krug, a vani je glad za kruhom i znanjem. Vani je ljudski život koji je svet, jer dolazi od Boga, a s kojim se postupa kao s nekom stvari, kao s brojkama u statistici. Ja razumijem to nestrpljenje i sudjelujem u tom nestrpljenju koje me goni da gledam prema Kristu, koji nas neprestano potiče da ostvarimo onu novu zapovijed ljubavi (...).***

U našoj subraći, u ljudima moramo vidjeti Krista, koji nam izlazi ususret. Ni jedan ljudski život nije izdvojen, već je svaki isprepleten s ostalim životima. Nijedna osoba nije kao neki nepovezani stih, već smo svi mi dio jedne te iste božanske poeme, koju Bog sastavlja uz sudjelovanje naše slobode.³⁶

Koliko je puno mladih ljudi, mladića i djevojaka, i koliko puno odraslih također, razmatrajući i otkrivajući najveće potrebe svojih bližnjih, otkrilo i zavoljelo Krista u toj braći i sestrama i učvrstilo svoju spremnost za služenjem drugima! Naš Gospodin, koji je definitivno velikodušniji, oblio im je duše posebnim milostima: samo su njemu poznata lijepa obraćenja koja su brojni od njih osjetili, odluke o potpunom predanju u služenju Bogu i Crkvi, a zadobivena tijekom tih posjeta potrebitima, starijima, bolesnima, zatočenima...

15. Rastom Djela Božjega, apostolskom spontanosti vjernika i suradnika Opusa Dei, aktivnosti materijalnih usluga prema drugima dobile su nove dimenzije u skladu s različitim okolnostima vremena i prostora. Postoje škole za izobrazbu za ljude različitih društvenih položaja, u ruralnim i urbanim sredinama; medicinski dispanzeri i bolnice koje služe potrebitima u siromašnim krajevima; sve više i više programa pomoći kao primjerice NGOs koji pomaže u nerazvijenim zemljama ili banke hrane u narodima Prvoga Svijeta, da spomenemo samo neke primjere, koje u vremenima financijske krize poput trenutnog, pomažu brojnim muškarcima i ženama izaći na kraj

³⁴ Katekizam Katoličke Crkve, 2447.

³⁵ Sveti Josemaría, *Bilješke*, 9. siječnja 1935., br. 196.

³⁶ Sveti Josemaría, *Susret s Kristom*, br. 111.

sa svojim materijalnim potrebama te sa potrebama svojih obitelji.

Zahvaljujem Bogu na rastu programa solidarnosti koje vode vjernici i suradnici Prelature. Ali to nas ne smije zadovoljiti. Božjom milosti, i uz pomoć brojnih ljudi dobrog srca (katolika i ne katolika), trebamo ciljati još više i jače.

16. Dozvolite mi da vas još jednom zamolim da se jako trudite brinuti se za bolesne: kod kuće, u bolnici, i svugdje gdje postoji bilo koja pojedinačna patnja tijela ili duše; i naravno, u Centrima Djela i u kućama pridruženih i supernumerarija. Krist nam se obznanjuje na osobit način u svakoj osobi koja pati.

Jednako kao što brinemo da imaju prikladnu medicinsku zaštitu, trebamo se brinuti i za duhovnu skrb. Svećenici ovo mogu činiti osiguravajući da svi mogu primiti sakramente Ispovijedi i Euharistije. Laici, svojim primjerom i savjetom, mogu bolesnima, na prikladan način, pomoći da imaju duh molitve, što podrazumijeva razmatranje, zahvaljivanje, slavljenje i molbenicu. Primjerice, mogu im pomoći moliti Kronicu ili prakticirati druge kršćanske pobožnosti koje ljude čak i u patnjama ispunjavaju radošću. Bolesnici su jako zahvalni kada otkriju da prikazujući Bogu svoju bolest, sa svim patnjama i ograničenjima koje ona nosi, u svojem tijelu oni *dopunjavaju što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu (Kol 1, 24)*, kako je napisao sveti Pavao ističući spasiteljsku vrijednost patnje.³⁷

Kada postanu teško bolesni trebamo se zaista jako potruditi pripremiti ih da sakrament Bolesničkog pomazanja prime što je plodnije moguće. Crkva kaže da ovaj Sakrament milosrđa ima moć otpuštanja grijeha; a može također dovesti do poboljšanja tjelesnog stanja te čak i do izlječenja, ako bi to bilo dobro za dušu.³⁸ Duga Crkvena tradicija svjedoči da ovaj Sakrament nudi veliki mir i spokoj onima koji ga prime ispravnih nakana, bez da čekaju posljednji trenutak svojega života. Kakva se prekrasna kateheza može provesti s obiteljima koje vrlo često (zbog ignoriranja ili zbog lošeg straha da bi uznemirili pacijenta) propuste pozvati svećenika ili ga zamole da dođu tek onda kada im voljeni više nisu pri svijesti!

17. Kako vrijeme prolazi, neka od tjelesnih djela milosrđa promijenila su način izražavanja ili primjenjivanja. Briga za putnike danas se općenito odnosi na „davanje skloništa beskućnicima.“ U ovom trenutku to se odnosi na pomaganje migrantima koji napuštaju svoje domovine u potrazi za poslom, boljim uvjetima života i slično. Nijedan Učiteljev učenik ne smije propustiti brigu za ove muškarce i žene, ponekad čak i cijele obitelji. Osobito mislim na one kršćane koji su proganjani zbog vjerskih razloga: njihov bijeg treba nas učiniti izrazito svjesnima Općinstva svetih.

Papa Franjo poziva javne vlasti i sve ljude dobre volje da iznađu posebno rješenje za ovaj problem. U apostolskoj pobudnici *Evangelii gaudium* izaziva nas: „Vrlo je važno približiti se novim oblicima siromaštva i ranjivosti u kojima smo pozvani prepoznati Krista koji pati čak iako nam to ne donosi opipljivu i trenutnu dobrobit. Mislim na beskućnike, ovisnike, izbjeglice, domoroce, starce koji su sve više izolirani i napušteni, i brojne druge. Migranti su mi osobit izazov jer sam Pastir Crkve bez granica, Crkve koja se drži Majkom svima.”³⁹ Nedavno je,

³⁷ Usp. Sveti Ivan Pavao II., *Salvifici doloris*, 11. veljače 1984.

³⁸ Usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, 1520.

³⁹ Papa Franjo, *Evangelii gaudium*, 24. studeni 2013., 210.

pripremajući se za Godinu milosrđa, intenzivirao ove hitne molbe.⁴⁰

Prenesimo svima ove molbe Svetoga Oca i pozovimo rođake, prijatelje i suradnike da ih prakticiraju u skladu sa svojim okolnostima i mogućnostima. Neka mole, ali trebali bismo im pomoći i da vide kako osobno mogu pomoći: možda utječući na javno mišljenje po ovom pitanju, ili nudeći mjesto za spavanje, posao, donaciju ili bilo što drugo. Djelujući uvijek sa osjećajem osobne odgovornosti, još jedan način za potporu ovih ciljeva jest pomagati programima koje sponzoriraju biskupije i župe koje je Sveti Otac zadužio izravno za ovu zadaću. Svjestan sam da mnogi od vas, zajedno sa suradnicima i prijateljima, već sudjeluju u projektima služenja migrantima. Zahvaljujem vam na tome u Gospodinovo ime jer pomoć koju nudimo ovoj braći i sestrama, nudimo samom Kristu.

Duhovna djela milosrđa

18. Naš nam je Otac povjerio: *Vrlo ću jednostavno reći da kada se čini da su socijalni uvjeti iskorijenili bijedu, siromaštvo i patnju na nekom mjestu, baš tada nastaje najveća potreba za intenzivnom kršćanskom ljubavi koja osjeća tko je u potrebi za utjehom usred naizgled općeg blagostanja.*⁴¹

Razmotrimo činjenicu da djela ljubavi prema bližnjemu nisu ograničena samo na materijalne donacije, koliko god takve donacije mogu biti potrebne. Papa ističe da je „najgora diskriminacija koju siromašni trpe nedostatak duhovne skrbi.“⁴² Tijekom svoje povijesti Crkvu obilježava briga za provođenjem duhovnih djela milosrđa koja su uvijek tako istinska i tako primjenjiva: „dvoumna savjetovati, neuka poučiti, grješnika pokarati, žalosna i nevoljna utješiti, uvrjedu oprostiti, nepravdu strpljivo podnositi, za žive i mrtve Boga moliti.“⁴³

Koliko je delikatno ovo duhovno milosrđe! I koliko je samo neophodno u današnje vrijeme kada toliki muškarci i žene pate od usamljenosti, nerazumijevanja, progona, laži i tračeva; ili se tope u sumnji i ne poznaju put koji vodi u Nebo! Jer *postoje široko rasprostranjeni društveni lijekovi za patnju i siromaštvo koji su ljudima omogućili postići humanitarne rezultate o kojima su mogli samo sanjati. Ali takvi lijekovi, kada se stave u drugačiji plan, nikada ne mogu nadomjestiti potrebu za praktičnom, ljudskom i nadnaravnom brigom koja se pokazuje izravnim osobnim kontaktom s bližnjim. Naš je bližnji siromašna osoba u susjedstvu, bolesnik koji sam pati u velikoj bolnici ili osoba koja možda jest bogata, ali kojoj treba vrijeme da ga provede u ljubaznom razgovoru, kršćansko prijateljstvo da joj olakša usamljenost i duhovno utočište koje će izliječiti njezine sumnje i skepticizam.*⁴⁴

Prisjetimo se događaja s prosjakinjom kojoj je sveti Josemaría mogao pružiti samo duhovnu skrb i ljudsku naklonost svećenika. Zauzvrat, žena je odlučila život posvetiti Djelu. Kada ju je kasnije u bolnici sreo i saznao za to što ova žena prikazuje Gospodinu, nazvao ju je prvim pozivom njegovih budućih kćeri.

19. Iz brojnih djela kršćanske solidarnosti i bratstva, izdvojit ću samo nekoliko: neuka podučiti,

⁴⁰ Usp. Papa franjo, Angelus, 6. rujna 2015.

⁴¹ Sveti Josemaría, *Pismo 24. listopada 1942.*, br. 44.

⁴² Papa franjo, *Evangelii gaudium*, 24. studeni 2013., 200.

⁴³ Papa franjo, *Bula Misericordiae vultus*, 11. travnja 2015., 15.

⁴⁴ Sveti Josemaría, *Pismo 24. listopada 1942.*, br. 44.

dvoumna savjetovati i uvredu oprostiti. Ovo su dokazi istinske brige koju svima trebamo iskazivati, a osobito onima koji su nam najbliži: članovima obitelji, prijateljima i kolegama na poslu, suradnicima...

Neuka podučiti o istinama naše vjere znak je milosrđa od temeljne važnosti. Naš je Otac to sumirao u nekoliko riječi: ***naša je velika zadaća širiti doktrinu***. Često je naglašavao činjenicu da je veliki neprijatelj Boga i duša vjersko neznanje i rekao je da je apostolat Opusa Dei ***velika kateheza***, svima donoseći spasiteljsku poruku Crkve i učiti ih da sve to prakticiraju. ***Uvjeri se: tvoj apostolat sastoji se u širenju dobrote, svjetlosti, entuzijazma, darežljivosti, duha žrtve, u ustrajnosti u radu, u temeljitosti studija, u velikodušnosti predanja, u suvremenosti, u potpunoj i vedroj poslušnosti prema Crkvi, u savršenoj ljubavi... Nitko ne daje ono što nema.***⁴⁵ Cijeli taj pristup zahtijeva velikodušan trud za pružanjem doktrinalne, duhovne i apostolske formacije ljudima s kojima dolazimo u kontakt. Koliko smo sretni kada istina Evanđelja zasja na različitim poljima aktivnosti – profesionalnim, socijalnim i kulturnim!

U ovoj Godini milosrđa nastojmo povećati našu obvezu privođenja brojnih duša toplini Crkve, Zaručnice Isusa Krista i naše Majke. Uspjet ćemo, uz Božju pomoć, ako svatko od nas bude *osobno* radio na tome da više prijatelja, suradnika i poznanika dovede na sredstva formacije.

20. Postoje također i brojni načini za savjetovati dvoumne. Prvi je način svjedočanstvom vlastitim ponašanjem. Upravo je to činio Krist dok je živio ovdje na zemlji, kako nam je neprestano ponavljao sveti Josemaría. Naš se Otac volio vraćati na ovaj primjer frazom s početka Djela Apostolskih: *Isus je činio i učio* (Dj 1, 1). Nastavljajući se na svjedočanstvo vlastitoga ponašanja, nastaje prilika za prave riječi, jasne, nježne i one koje nikada ne ranjavaju, izgovorene u uši naših prijatelja i poznanika: ***apostolat prijateljstva i povjerenja***, koji je naš Otac toliko naglašavao.

Kada se ono što radimo poklapa s onim što govorimo, dolazi toliko ploda! Ponekad će sve imati oblik bratske opomene, kako nas Evanđelje podučava (usp. Mt 18:15-17): djelo milosrđa koje je nesebično, hrabro i plodno, rođeno iz ljubavi naše brige za prijatelja.

O ovome Benedikt XVI. kaže: „Danas smo općenito jako osjetljivi na ideju ljubavi i brige za fizičko i materijalno blagostanje drugih ljudi, ali gotovo potpuno šutimo o svojoj duhovnoj odgovornosti spram naše braće i sestara. Ovo nije bio slučaj kod ranih kršćana ili u onim zajednicama koje su istinski zrele u vjeri, onih koji ne brinu samo za fizičko dobro svojih braće i sestara već i za njihovo duhovno zdravlje i vječnu sudbinu. (...) Važno je iznova oporaviti ovu dimenziju kršćanske ljubavi.”⁴⁶ I dodaje, “Ne smijemo šutjeti pred zlom. Mislim na sve one kršćane koji se, iz ljudskih obzira ili čiste osobne udobnosti, prilagođavaju prevladavajućem mentalitetu radije nego da upozoravaju svoju braću i sestre na načine razmišljanja i djelovanja koji su protivni istini i koji ne slijede putove dobrote.”⁴⁷

Zahvalimo našem Ocu što nam je naglasio efektivnost prakticiranja ovih riječi iz Evanđelja kao izvrstan, ljubazan i uobičajen način pomaganja našim bližnjima; način rođen iz ljubavi koji se treba provoditi istinskom poniznosti i nadnaravnim milosrđem.

⁴⁵ Sveti Josemaría, *Brazda*, br. 927.

⁴⁶ Benedikt XVI., Poruka za Korizmu 2012., 3. studenog 2011., br. 1.

⁴⁷ *Ibid.*

Jer „kršćanska opomena sa svoje strane nikada nije motivirana duhom optužbe ili inkriminacije. Uvijek je potaknuta ljubavlju i milosrđem i izvire iz istinske brige za dobro drugoga. Kao što kaže apostol Pavao: *Braćo, ako se tko i zatekne u kakvu prijestupu, vi, duhovni, takva ispravljajte u duhu blagosti. A pazi na samoga sebe da i ti ne podlegneš napasti* (Gal 6, 1).

U svijetu u kojem prevladava individualizam, izrazito je važno nanovo otkriti važnost bratske opomene kako bismo zajedno napredovali prema svetosti.”⁴⁸

21. Nepravdu oprostiti još je jedan prekrasan način prakticiranja milosrđa. *Ne sudite i nećete biti suđeni. Ne osuđujte i nećete biti osuđeni. Praštajte i oprostit će vam se. Dajte i dat će vam se: mjera dobra, nabijena, natresena, preobilna dat će se u krilo vaše jer mjerom kojom mjerite vama će se zauzvrat mjeriti* (Lk 6, 37-38). Razmatrajmo prispodobu o čovjeku koji je odbio oprostiti maleni dug svojem kolegi radniku odmah nakon što je njemu gospodar oprostio veliki dug. I kako mu je gospodar odgovorio? *Slugo opaki, sav sam ti onaj dug oprostio jer si me zamolio. Nije li trebalo da se i ti smiluješ svome drugu, kao što sam se i ja tebi smilovao? I gospodar ga, rasrđen, preda mučiteljima dok mu ne vrati svega duga. Tako će i Otac moj nebeski učiniti s vama ako svatko od srca ne oprostí svomu bratu.* (Mt 18, 32-35).

Opraštanje uvrjeda jasan je znak da smo djeca Božja i da se kao takvi ponašamo. ***Zatomimo dakle u sebi sjećanje na nanesene uvrede, na pretrpljena poniženja, pa makar ona bila ma kako nepravедna, nedolična i gruba; jer dijete Božje ne vodi knjigovodstvo kako bi jednom prikazalo čitavu listu. Ne smijemo zaboraviti Kristov primjer.***⁴⁹ Sveti Luka, piše vezano za Isusovu muku da *kada dođoše na mjesto zvano Lubanja, ondje razapeše njega i te zločince, jednoga zdesna, drugoga slijeva. A Isus je govorio: "Oče, oprostí im, ne znaju što čine!"* (Lk 23, 33-34).

Očito je da ovakav način ponašanja nije lagan, ali Božje ga milosti čine mogućim, baš kao što to vidimo kod brojnih kršćana od najranije povijesti Crkve sve do danas, koji su prema svojim progoniteljima pokazali ne samo milosrđe, već iskrenu ljubav. Jednako tako, sveti je Josemaría donio ispravnu i trajnu odluku da uvijek oprašta, uvijek, i to je potvrdio svojim primjerom i riječima.

Ne mržiti neprijatelja, zlo ne uzvraćati zlim, odreći se osvete, oprostiti a ne neoprostiti: onda, ali – nemojmo se zavaravati – i danas se u tome vidi neuobičajen, vrlo herojski i skoro nenormalni postupak. Tako daleko seže osrednjost stvorenja. Isus Krist koji je stigao za spas svih i koji želi da kršćani sudjeluju na njegovom djelu otkupljenja, želio je svoje učenike – tebe i mene – podučavati u velikoj i iskrenoj, daleko plemenitijoj i jačoj ljubavi: Moramo se međusobno ljubiti kako je Krist ljubio svakoga od nas. Samo na taj način, ako mi – nesnalažljivi kakvi jesmo – oponašamo Božju ljubav, uspjjet će nam da svoje srce otvorimo svima ljudima i da ih sve ljubimo na jedan sasvim nov i uzvišen način.⁵⁰

Sudit će nam se prema našim djelima milosrđa: jesmo li gladne nahranili, žednima dali piti, stranca dočekali i gola odjenuli ili proveli vrijeme s bolesnima ili zatočenima (usp. Mt 25, 31-45). Nadalje, pitat će nas se jesmo li pomogli drugima da izbjegnú sumnje koje im uzrokuju pad u očaj i koje tako često uzrokuju usamljenost; jesmo li pomogli u nadvladavanju ignoriranja u kojem žive milijuni ljudi, osobito djeca kojima nedostaju osnovna sredstva da pobjegnú iz

⁴⁸ Ibid.

⁴⁹ Sveti Josemaría, *Prijatelji Božji*, br. 309.

⁵⁰ Sveti Josemaría, *Prijatelji Božji*, br. 225.

siromaštva; jesmo li bili uz usamljene i odbačene; jesmo li oprostili onima što su nas uvrijedili i jesmo li odbacili sve oblike ljutnje i mržnje koja vodi u nasilje; jesmo li imali strpljenje koje je pokazao Bog koji je s nama toliko strpljiv; i jesmo li svoju braću i sestre u molitvi preporučili Gospodinu. U svim tim malenima prisutan je sam Krist. Njegovo tijelo prisutno je u tijelima mučenika, potučenih, omalovažavanih, prognanih..., da ga prepoznamo, dotaknemo i da se za Njega brinemo. Nemojmo zaboraviti riječi svetog Ivana od Križa: ‘dok se pripremamo da napustimo ovaj život, sudit će nam se na osnovu ljubavi’.”⁵¹

Apostolat Ispovijedi

22. Još jedno važno duhovno djelo milosrđa jest pomoći ljudima da ponovo uspostave prijateljstvo s Bogom izgubljeno u grijehu. Koliko su samo sveti Josemaría, i blaženi Alvaro del Portillo, naglašavali važnost *apostolata Ispovijedi*! I ja sam vam često o tome govorio jer nikome nije moguće napredovati u spoznanju i ljubavi prema Isusu Kristu, bez da se pažljivo brine o svojoj duši, bez čestog utjecanja sakramentu Ispovijedi.

Papa često govori o ovom sakramentu. U buli kojom se najavljuje Godina milosrđa kaže: „Postavimo još jednom sakrament Ispovijedi u središte i to na takav način da omogućimo ljudima da svojim vlastitim rukama dotaknu veličinu Božjeg milosrđa. Za svakog grješnika to će biti izvor istinskog nutarnjeg mira.”⁵²

U isto vrijeme razmatrajmo o savjetu koji je naš Otac, slušajući svoju dušu, dao svojim sinovima svećenicima, a koji se može primijeniti na sve svećenike: ***osnovna strast svećenika Opusa Dei (...) jest širiti doktrinu i upravljati duše: propovijedati i slušati ispovijedi. U toj se zadaći trebate istrošiti, bez straha da ćete se iscrpiti ili patiti: qui séminant in lácrimis, in exsultatióne metent (Ps 125:5); oni koji siju u suzama, žanju u pjesmi. Zadaća laika, mojih sinova i kćeri laika, jest da svojoj braći svećenicima daju puno posla, a prema tome radosti, dovodeći im brojne ljude.***⁵³

23. Ispovjednici su prema tome „autentični znaci Očeve milosti“, piše Papa. „Ne postajemo automatski dobri ispovjednici. Dobri ispovjednici postajemo kada iznad svega samima sebi dozvolimo da budemo grešnici u potrazi za njegovom milosti. Nikada ne zaboravimo da biti ispovjednik znači sudjelovati u samoj Isusovoj zadaći i biti konkretni znak konstantne božanske ljubavi koja oprašta i spašava.“

“Nitko od nas nema moć nad ovim Sakramentom“, nastavlja Papa; „već smo radije po njoj vjerni sluge Božjeg milosrđa. Svaki ispovjednik treba vjernike primati kao otac u prispodobi o razmetnome sinu: otac koji trči ususret svojem sinu bez obzira na činjenicu da je ovaj potrošio cijelo svoje nasljeđe. Ispovjednici su pozvani zagrliti pokornoga sina koji se vraća kući i reći mu koliko su sretni što se ponovo vide. Nikada se nemojmo umoriti ni da izlazimo pred drugoga sina koji stoji vani i ne može se radovati, a kako bismo mu objasnili da mu je sud površan i nepravedan te nadasve beznačajan u svjetlu Očeve bezgranične milosti.”⁵⁴

⁵¹ Papa franjo, Bulla *Misericórdiae vultus*, 11. travnja 2015., 15. Citati svetog Ivana od Križa iz *Riječi svjetla i ljubavi*, 57.

⁵² Papa franjo, Bulla *Misericórdiae vultus*, 11. travnja 2015., 17.

⁵³ Sveti Josemaría, *Pismo 8. kolovoza 1956.*, br.35.

⁵⁴ PAPA FRANJO, Bulla *Misericórdiae vultus*, 11. travnja 2015., 17.

Moje kćeri i sinovi, molimo Gospodina da nas učini vjernim instrumentima njegova milosrđa: svećenici tako što će brojne sate – najviše što mogu – posvetiti opraštanju u Božje ime; a laici neprekidnim trudom da pripreme duše svojih prijatelja i poznanika kroz iskrenu i bezrezervnu ljubav, a sve kako bi im pomogli da iz sakramenta radosti i mira izvuku brojne plodove.

24. Ne želim više pisati. Preporučujem vam da čitate i razmatrate bulu *Misericordiae vultus* te izvedete vlastite zaključke. Spominju se također i hodočašća u određena svetišta kako bi se dobio dar oprosta kojeg Crkva daje te nježna, djetinja pobožnost prema našoj Majci, Blaženoj Djevici, u nadolazećim mjesecima. „Neka slatkoća njezina lika bdije nad nama u ovoj Svetoj Godini kako bi svatko od nas nanovo otkrio radost Božje ljubavi. Nitko nije tako ušao u veličanstveno otajstvo utjelovljenja poput Marije. Čitav njezin život ravna se prema činjenici da je ljubav tijelom postala. Majka Raspetoga i Uskrsnuloga ušla je u svetište božanske milosti jer je blisko sudjelovala u otajstvu njegove ljubavi.”⁵⁵

S ljubavlju vas blagoslivlja

vaš Otac

✠ Javier

⁵⁵ *Ibid.*, 24.